

Sandu Frunza

Andrei Marga, *Religia in era globalizarii*

Editura Fundatiei pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2003.

Pentru o mare parte a cercurilor academice, aparitia cartii *Religia in era globalizarii* sub semnatura lui Andrei Marga a fost o reala si aproape inexplicabila surpriza. Insa, daca observam caracterul aplicat al scrierilor lui Andrei Marga si preocuparea sa pentru abordarea temelor celor mai fierbinti, care cer fundamentari si raspunsuri urgente, atunci volumul de fata vine ca o consecinta fireasca a cercetarilor teoretice si a prezentei publice a ginditorului clujean. Perioada post-revolutionara a fost pentru filosoful clujean una de o productivitate deosebita in planul creatiei filosofice si sociologice si o perioada de afirmare in viata publica romaneasca si in rindul personalitatilor reformatoare din sistemul educational european.

Lista volumelor semnate de Andrei Marga cuprinde: *Herbert Marcuse. Studiu critic*, Cluj, 1980; *Cunoastere si sens. Perspective critice asupra pozitivismului*, Bucuresti, 1984; *Actiune si ratiune in conceptia lui Jürgen Habermas*, Cluj, 1985; *Introducere in filosofia contemporana*, Bucuresti, 1988; *Rationalitate, comunicare, argumentare*, Cluj, 1991; *Introducere in metodologia si argumentarea filosofica*, Cluj, 1992; *Philosophy in the Eastern Transition*, Cluj, 1993; *Explorari in actualitate*,

Cluj, 1995; *Philosophy in the Eastern Transition*, extended version, Cluj, 1995; *Filosofia unificarii europene*, Cluj, 1995; *Universitatea in tranzitie*, Cluj, 1996; *Filosofia unificarii europene*, editia a doua, extinsa, Cluj, 1997; *Academic Reform. A Case Study*, Cluj, 1997; *Reconstructia pragmatica a filosofiei*, volumul 1, Iasi, 1998; *Educatia in tranzitie*, Cluj, 1999; *Relativismul si consecintele sale*, Cluj, 1999; *Education in Transition*, Bucuresti, 2000; *Anii Reformei 1997-2000*, Cluj, 2000; *University Reform Today*, Cluj, 2001; *Anii Reformei 1997-2000*, editie definitiva, Cluj, 2001; *Filosofia unificarii europene*, editia a treia Cluj, 2001; *Bildung und Modernisierung*, Cluj, 2002; *Introducere in filosofia contemporana*, editia a doua, extinsa, Iasi, 2002; *Iesirea din trecut*, Cluj, 2002; *Filosofia unificarii europene*, editia a patra, adaugita si definitiva, Cluj, 2003.

Filosofia lui Andrei Marga este receptata ca fiind una a temelor majore si a eforturilor de a raspunde problemelor majore ale societatii romanesti si ale „satului global” in care traim. „*Religia in era globalizarii*” propune un raspuns la noua situatie in care se afla religia, un raspuns care revede si reconstruieste raspunsurile anterioare si le depaseste pentru a le reda relevanta pentru omul contemporan si pentru a putea produce noi solutii in contextul global.

Andrei Marga constata ca „Religia s-a globalizat cea dintai”. Reprezentari si viziuni religioase se afla de multa vreme in competitie globala. Pe de alta parte, spre religie se indreapta increderea si asteptarile majoritatii oamenilor. Religia este reazem in epoci de schimbare profunda a conditiilor vietii oamenilor. Religia a ramas resursa de motivare pentru comportamente in situatii

AUTHOR:
Lecturer Ph.D,
Departament of Systematic Philosophy, BBU,
Cluj, Romania
Author of the books:
“Fundamentalismul religios si noul conflict al ideologiilor” (2003)
“Experienta religioasa in gandirea lui Dumitru Staniloaie” (2001),
“Iubirea si transcendentala” (1999),
“O antropologie mistica” (1996). E-mail:
sfrunza@yahoo.com

KEY WORDS:

**Religion, Globalisation,
Judeo-Christian tradition,
Andrei Marga, ethos,
identity**

dificile. In civilizatia europeana, in care traim, de la traditia iudeo-crestina se asteapta din nou solutiile.” De aceea, autorul nu-si propune o carte „despre religie”, ci incercă sa pună în valoare raspunsurile noi pe care tradițiile religioase le pot oferi în cadrul general al provocarilor pe care le aduce era globalizării. Autorul își propune să răspunda la întrebări cum ar fi: „ce înseamnă de fapt și ce ne pretinde globalizarea? Care este ponderea religiei în modernitatea târzie? Care este situația religiei și situația religioasă a timpului nostru? Care este impactul religiilor în situația politică a lumii de astazi și în evoluția spre unificare din Europa? Care sunt posibilitatile de evoluție din dialogul religiilor monoteiste? Ce schimbari se produc în etica în era globalizării și care sunt mijloacele intelectuale de realizare a acestora?”.

Pornind de la premisa necesitatii eliminarii cliseelor din dezbatările academice asupra religiilor, Andrei Marga aduce în discuție dezbatările teologice de referință pentru a pune în valoare resursele pe care le poate genera o pertinenta înțelegere a tradiției iudeo-crestine în momentul crucial în care „umanitatea a intrat într-o *societate globală* sau pe cale de a se globaliza”. Pe urmele lui Hans Kung, Andrei Marga consideră că punctul de plecare al reconstrucției fundamentelor umanității globale trebuie să fie cel al unei etici

profunde, iar pentru aceasta este necesara o reconsiderare a „atitudinii morale fundamentale a omului”, sint necesare noi construcții și noi aprofundări filosofice sau teologice, care să dea seama asupra valorilor și normelor pe care să se ridice deciziile și acțiunile omului contemporan. Pentru aceasta este necesara identificarea resurselor pentru valorile morale adecvate în sesiunile mecanismele procesului de globalizare. În acest sens, Andrei Marga consideră că „un *ethos* cu impact destul de larg, în fapt mondial, nu poate proveni astazi din alta parte decât din religie. Evoluția lumii civilizate și, înainte de aceasta, a lumii în sens cuprinzător a fost și a ramas, în aceasta era a globalizării, în directia sporirii ponderii religiei în viața oamenilor și în evoluția societăților.”

Religia în era globalizării este o carte a regindirii, resistemțării, a reconstrucției în cimpul cunoștiințelor ce stau „la temelia credinței religioase” și care „formează de multă vreme o cultură”. Importanța soluțiilor pe care religia le aduce în nouul context al societății globale este orientată de Andrei Marga spre o încercare de a recupera „filosofia ca expresie a experienței omenesti integrale” într-o lume în care religia ocupa o pondere esențială în construcția noilor identități marcate de procesele de globalizare.